PROVEDBENA ODLUKA KOMISIJE (EU) 2017/547

od 21. ožujka 2017.

o organizaciji privremenog pokusa na temelju Direktive Vijeća 2002/56/EZ u vezi s gomoljem sjemenskoga krumpira dobivenim od pravog sjemena krumpira

(priopćeno pod brojem dokumenta C(2017) 1736)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKA KOMISIJA,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije,

uzimajući u obzir Direktivu Vijeća 2002/56/EZ od 13. lipnja 2002. o stavljanju na tržište sjemenskoga krumpira ([1]), a posebno njezin članak 19.,

budući da:

(1) Nova postignuća u uzgoju krumpira mogla bi znatno skratiti trajanje razvojnih programa te omogućiti pristup većoj genetskoj raznolikosti i razvoj novih sorata s kombinacijama korisnih svojstava.

(2) Trenutačno općeprihvaćene prakse proizvodnje sjemenskoga krumpira oslanjaju se na vegetativno razmnožavanje gomolja krumpira tijekom nekoliko generacija. Ipak, postignuća navedena u uvodnoj izjavi 1. uključuju razmnožavanje krumpira sjemenom, takozvanim pravim sjemenom krumpira. Prakse razmnožavanja iz pravog sjemena krumpira mogle bi znatno skratiti vrijeme potrebno za proizvodnju dostatne količine sjemenskoga krumpira za krajnje korisnike, a pritom i smanjiti rizik od gomilanja bolesti.

(3) Budući da gomolji sjemenskoga krumpira dobiveni od pravog sjemena krumpira trenutačno ne ispunjuju uvjet iz članka 2. točke (b) podtočke i. Direktive 2002/56/EZ da moraju biti uzgojeni u skladu s općeprihvaćenom praksom, nužno je prikupiti informacije o proizvodnji i stavljanju na tržište takvih gomolja kako bi se shvatilo koje su norme kvalitete i kakav nadzor potrebni kako bi se zajamčili kvaliteta i zdravlje tih gomolja i odredilo u kojoj fazi ili pod kojim uvjetima oni mogu ući u sustav certificiranja. Stoga bi pod nadzorom nadležnih tijela trebalo organizirati privremeni pokus na temelju Direktive 2002/56/EZ u vezi s gomoljem sjemenskoga krumpira dobivenim od pravog sjemena krumpira.

(4) Zdravlje, identitet i kvaliteta dotičnih gomolja ovise o osiguravanju kvalitete, identiteta i zdravlja u inovativnim početnim koracima i međukoracima u postupku proizvodnje. Trebalo bi stoga prikupiti i dostaviti informacije o zdravlju, identitetu i kvaliteti pravog sjemena krumpira i klica uzgojenih iz takvog sjemena kako bi se osiguralo da su gomolji u skladu sa zahtjevima za osnovni sjemenski krumpir ili certificirani sjemenski krumpir.

(5) Malo se toga zna o održavanju zdravlja i dostatnog sortnog identiteta i čistoće tijekom postupka proizvodnje gomolja sjemenskoga krumpira dobivenog od pravog sjemena krumpira. Stoga je potrebno prikupiti i dostaviti relevantne informacije. Nakon nekoliko godina možda će trebati preispitati prikupljene informacije o sortnom identitetu i sortnoj čistoći materijala upotrijebljenog za pokus kako bi se utvrdili eventualni problemi koji bi mogli utjecati na identifikaciju i kvalitetu tog materijala.

(6) Države članice koje sudjeluju u pokusu trebale bi omogućiti stavljanje na tržište gomolja sjemenskoga krumpira dobivenih od pravog sjemena krumpira. Proizvođači bi zbog inovativnog postupka proizvodnje trebali biti

([1]) SL L 193, 20.7.2002., str. 60.

oslobođeni od određenih zahtjeva iz Direktive 2002/56/EZ, osobito u pogledu donje granice veličine takvih gomolja koji se stavljaju na tržište, značajki sorte, najvećeg broja generacija u polju i prisutnosti vanjskih nedostataka.

(7) Uz opće uvjete iz Direktive 2002/56/EZ trebalo bi utvrditi posebne uvjete za stavljanje na tržište gomolja iz pokusa. Tim bi se uvjetima trebalo osigurati prikupljanje dostatnih informacija za procjenu pokusa. Stoga je nužno propisati pravila za registraciju, sljedivost, označivanje, ispitivanje uspješnosti i izvješćivanje.

(8) Budući da je mjera iz ove Odluke eksperimentalna, trebalo bi ograničiti količinu sjemenskoga krumpira koji se certificira.

(9) Kako bi države članice mogle provjeriti da nije premašena maksimalna količina, proizvođači koji namjeravaju proizvoditi gomolje sjemenskoga krumpira ili saditi klice u okviru pokusa trebali bi biti obvezni prijaviti količine koje namjeravaju proizvesti ili zasaditi.

(10) Kako bi se stekao uvid u napredak pokusa, države članice sudionice trebale bi svake godine Komisiji i ostalim državama članicama podnijeti izvješće o količinama koje se stavljaju na tržište. Na kraju pokusa trebale bi podnijeti završno izvješće koje sadržava, prije svega, rezultate nadzora na terenu i pregleda serija te informacije o zdravlju, identitetu i kvaliteti pravog sjemena krumpira i klica uzgojenih iz takvog sjemena.

(11) Kako bi se proizvođačima i dobavljačima omogućilo da u okviru pokusa proizvedu i stave na tržište dostatnu količinu gomolja sjemenskoga krumpira, a nadležnim tijelima omogućio pregled tog materijala i prikupljanje dostatnih i usporedivih informacija za pripremu završnog izvješća, pokus bi trebao trajati sedam godina, što je maksimalno dozvoljeno trajanje predviđeno člankom 19. Direktive 2002/56/EZ.

(12) Mjere predviđene ovom Odlukom u skladu su s mišljenjem Stalnog odbora za bilje, životinje, hranu i hranu za životinje,

DONIJELA JE OVU ODLUKU:

Članak 1.

Predmet

1. Na razini Unije organizira se privremeni pokus s ciljem procjene može li u određenim uvjetima proizvodnja gomolja sjemenskoga krumpira od presadnica uzgojenih iz pravog sjemena krumpira biti bolja alternativa proizvodnji iz sjemenskoga krumpira i time se smatrati općeprihvaćenom praksom za očuvanje sorte i zdravlja kako je predviđeno člankom 2. točkom (b) podtočkom i. Direktive 2002/56/EZ.

2. Svrha pokusa procijeniti je sljedeće elemente:

(a) može li se proizvodnja gomolja sjemenskoga krumpira iz stavka 1. smatrati „općeprihvaćenom praksom" u smislu članka 2. točke (b) podtočke i. Direktive 2002/56/EZ i može li se pravo sjeme krumpira smatrati sjemenom generacije koja prethodi osnovnom sjemenu u smislu članka 2. točke (c) podtočke i. te Direktive;

(b) jesu li gomolji sjemenskoga krumpira iz stavka 1. veličine manje od donje granice veličine iz članka 10. stavka 1. Direktive 2002/56/EZ prihvatljivi;

(c) je li prihvatljiv broj generacija osnovnog sjemenskoga krumpira i certificiranog sjemenskoga krumpira koji se razlikuje od najvećeg broja navedenog u točki 7. Priloga I. Direktivi 2002/56/EZ;

(d) jesu li prihvatljivi gomolji sjemenskoga krumpira iz stavka 1. s većim postotkom vanjskih nedostataka od najvećeg postotka navedenog u točki 3. Priloga II. Direktivi 2002/56/EZ;

(e) zadržavaju li gomolji sjemenskoga krumpira iz stavka 1. dostatni sortni identitet i čistoću nakon nekoliko ciklusa vegetativnog razmnožavanja i jesu li za takve gomolje prihvatljive drukčije gornje granice od maksimalnih postotaka navedenih za osnovni sjemenski krumpir iz točke 1. podtočke (b) i za certificirani sjemenski krumpir iz točke 2. podtočke (b) Priloga I. Direktivi 2002/56/EZ;

(f) utječu li bolesti koje se prenašaju sjemenom na kvalitetu gomolja sjemenskoga krumpira iz stavka 1. i, ako utječu, bi li trebalo utvrditi posebne zahtjeve u pogledu tih bolesti;

(g) je li nužno uvesti posebne zahtjeve u pogledu sljedivosti, identiteta, kvalitete i zdravlja tijekom proizvodnje pravog sjemena krumpira i klica uzgojenih iz pravog sjemena krumpira kako bi se osigurali kvaliteta, identifikacija i zdravlje gomolja iz stavka 1.; i

(h) koji je najprimjereniji proizvodni put od pravog sjemena krumpira do certificiranog sjemenskoga krumpira u agroklimatskim uvjetima koji prevladavaju u Uniji.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Odluke primjenjuju se sljedeće definicije:

(a) „pravo sjeme krumpira" znači sjeme krumpira u botaničkom smislu proizvedeno u Uniji;

(b) „pokusne klice" znači presadnice uzgojene iz pravog sjemena krumpira u Uniji i namijenjene za proizvodnju drugog krumpira;

(c) „pokusni gomolji sjemenskoga krumpira" znači gomolji krumpira uzgojeni iz pokusnih klica u Uniji;

(d) „pokusni materijal" znači pravo sjeme krumpira, pokusne klice i pokusni gomolji sjemenskoga krumpira.

Članak 3.

Sudjelovanje država članica

1. U pokusu mogu sudjelovati sve države članice.

2. Država članica koja odluči sudjelovati u pokusu (dalje u tekstu: „država članica sudionica") obavješćuje Komisiju i ostale države članice o svojem sudjelovanju.

3. Država članica sudionica može prekinuti svoje sudjelovanje u svakom trenutku tako da o tome obavijesti Komisiju i ostale države članice.

Članak 4.

Službeno certificiranje i odstupanja od Direktive 2002/56/EZ

Države članice sudionice mogu do 31. prosinca 2023. i u okviru količinskih ograničenja iz članka 5. službeno certificirati pokusne gomolje sjemenskoga krumpira kao „osnovni sjemenski krumpir" ili „certificirani sjemenski krumpir" u skladu s odgovarajućim odredbama Direktive 2002/56/EZ ako su ti gomolji u skladu s člancima 6. i 7. ove Odluke te su ih uzgojile, proizvele ili očuvale osobe registrirane u skladu s člankom 8. ove Odluke, pod uvjetom da ti pokusni gomolji pripadaju sorti koja ispunjuje jedan od sljedećih uvjeta:

(a) uvrštena je u Zajednički katalog sorata poljoprivrednih biljnih vrsta u skladu s člankom 17. Direktive Vijeća 2002/53/EZ ([1]);

(b) priznata je u drugoj državi članici u skladu s člankom 3. Direktive 2002/53/EZ;

(c) podnesen je valjan zahtjev za priznavanje te sorte u skladu s člankom 3. Direktive 2002/53/EZ.

([1]) Direktiva Vijeća 2002/53/EZ od 13. lipnja 2002. o zajedničkom katalogu sorata poljoprivrednih biljnih vrsta (SL L 193, 20.7.2002., str. 1.).

Za potrebe prvog stavka smatra se da su pokusni gomolji uzgojeni prema općeprihvaćenoj praksi za očuvanje sorte i zdravlja, kako je navedeno u članku 2. točki (b) podtočki i. Direktive 2002/56/EZ i da su proizvedeni iz sjemena generacije koja prethodi osnovnom sjemenu, kako je navedeno u članku 2. točki (c) podtočki i. te Direktive.

Ne primjenjuju se točka 1. podtočka (b) i točka 2. podtočka (b) Priloga I. i točka 3. Priloga II. Direktivi 2002/56/EZ.

Članak 10. Direktive 2002/56/EZ ne primjenjuje se na gomolje dobivene od pokusnih klica.

Članak 5.

Količinsko ograničenje

Certificiranje u skladu s člankom 4. za svaku je državu članicu sudionicu u svakoj godini ograničeno na količinu pokusnih gomolja koja ne premašuje 0,3 % proizvedenog sjemenskoga krumpira ili najviše 10 hektara sjemenskoga krumpira zasađenog u toj godini u dotičnoj državi članici sudionici.

Svaki proizvođač do 30. travnja svake godine certifikacijskom tijelu prijavljuje površinu područja na kojem te godine namjerava uzgajati pokusne gomolje.

Članak 6.

Zahtjevi u pogledu kvalitete, identiteta i zdravlja pokusnih klica i pravog sjemena krumpira

Pokusni gomolji sjemenskoga krumpira proizvode se od pokusnih klica koje ispunjuju zahtjeve iz odjeljka A Priloga I. uzgojenih iz pravog sjemena krumpira dobivenog spolnim križanjem samooplodnih roditeljskih linija i zahtjeve iz odjeljka B. Priloga I.

Članak 7.

Najveći broj generacija

Odstupajući od točke 7. prvog i drugog stavka Priloga I. Direktivi 2002/56/EZ, najveći broj kombiniranih generacija osnovnog sjemenskog krumpira i certificiranog sjemenskog krumpira dobivenog od pravog sjemena krumpira jest četiri.

Gomolji dobiveni od pokusnih klica prva su generacija.

Članak 8.

Registracija uzgajivača, proizvođača i osoba odgovornih za održavanje sorata krumpira koje se razmnožavaju pravim sjemenom krumpira

1. Svaka država članica sudionica vodi i ažurira javni registar s fizičkim ili pravnim osobama koje proizvode pokusni materijal i stavljaju ga na tržište.

2. Osobe iz stavka 1. certifikacijskom tijelu podnose zahtjev za upis u registar. Taj zahtjev sadržava sve sljedeće elemente:

(a) njihov naziv, adresu i podatke za kontakt;

(b) naziv dotične sorte.

Registar sadržava te elemente za svaku osobu.

Članak 9.

Označivanje

Uz informacije koje se zahtijevaju u skladu s Direktivom 2002/56/EZ pakiranja ili spremnici pokusnih gomolja koji se stavljaju na tržište kao osnovni sjemenski krumpir ili certificirani sjemenski krumpir nose službenu oznaku s navodom iz odjeljka A Priloga II.

Spremnicima pokusnih klica prilaže se dokument koji izdaje dobavljač, na kojem su navedene informacije iz odjeljka B Priloga II.

Pakiranja pravog sjemena krumpira nose oznaku dobavljača s informacijama navedenima u odjeljku C Priloga II.

Službena oznaka, dokument priložen spremnicima pokusnih klica i oznaka dobavljača izdaju se na najmanje jednom od službenih jezika Unije.

Članak 10.

Sljedivost

Države članice sudionice osiguravaju sljedivost pokusnog materijala.

Dobavljač koji prenosi pokusni materijal drugom dobavljaču vodi evidenciju s pomoću koje za svaki primjerak pokusnog materijala može identificirati dobavljača kojem je prenesen.

Dobavljač kojem je prenesen pokusni materijal vodi evidenciju s pomoću koje za svaki primjerak pokusnog materijala može identificirati dobavljača koji ga je prenio.

Dobavljači vode evidencije navedene u ovom članku do 31. ožujka 2024.

Članak 11.

Službeni nadzor

Certifikacijska tijela država članica sudionica provode službeni nadzor u vezi s proizvodnjom i stavljanjem na tržište pokusnog materijala. Ne dovodeći u pitanje članak 23. Direktive 2002/56/EZ, taj službeni nadzor obuhvaća barem:

(a) provjeru prijava količina koje se namjeravaju proizvesti i obavijesti o količinama stavljenima na tržište;

(b) analitičku čistoću, udio drugih vrsta i klijanje pravog sjemena krumpira;

(c) usklađenost proizvođača i svih osoba koje pokusni materijal stavljaju na tržište sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Odluci.

Nadzor povezan s prvim stavkom točkom (b) obavlja se najmanje jednom godišnje. Uključuje nadzor prostora dotičnih osoba te polja i staklenika koji se upotrebljavaju za proizvodnju pravog sjemena krumpira i pokusnih klica.

Članak 12.

Obveze obavješćivanja i izvješćivanja

1. Dobavljači do 28. veljače svake godine obavješćuju nadležno službeno tijelo u državi članici sudionici o količinama pokusnog materijala koje su stavili na tržište tijekom prethodne godine. Države članice sudionice vode evidenciju o količinama pokusnog materijala stavljenog na tržište. Ti podaci dostavljaju se na zahtjev certifikacijskom tijelu.

2. Svaka država članica sudionica za svaku godinu Komisiji i ostalim državama članicama do 31. ožujka naredne godine podnosi godišnje izvješće koje sadržava informacije iz Priloga III., ako su te informacije dostupne. To izvješće uvijek sadržava podatke o količinama pokusnog materijala stavljenog na tržište i, ako je to poznato, o državi članici kojoj je pokusni materijal bio namijenjen. To izvješće može sadržavati sve ostale informacije koje država članica sudionica smatra bitnima.

3. Svaka država članica sudionica Komisiji i ostalim državama članicama do 31. ožujka 2024. podnosi završno izvješće koje sadržava informacije iz Priloga III. To izvješće uključuje procjenu uvjeta pokusa i, prema potrebi, interesa za organiziranje daljnjeg pokusa. To izvješće može sadržavati sve ostale informacije koje država članica sudionica smatra bitnima za potrebe pokusa.

4. Država članica sudionica koja prekine sudjelovanje prije 31. prosinca 2023. dostavlja svoje završno izvješće do 31. ožujka godine koja slijedi nakon prekida njezina sudjelovanja.

Članak 13.

Adresati

Ova je Odluka upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. ožujka 2017.

Za Komisiju
Vytenis ANDRIUKAITIS
Član Komisije

PRILOG I.

ZAHTJEVI IZ ČLANKA 6.

ODJELJAK A

Zahtjevi koje moraju ispuniti pokusne klice

1. Na klicama gotovo nema štetnih organizama ili bolesti ili znakova ili simptoma bolesti koji bi mogli utjecati na njihovu kvalitetu i koji smanjuju njihovu upotrebljivost, a posebno sljedećih štetnih organizama: *Rhizoctonia solani* Kühn, *Phytophtera infestans* (Mont.) de Bary, *Alternaria solani* Sorauer, *Alternaria alternata* (Fr.) Keissl., *Verticillium dahlia* Kleb., *Verticillium albo-atrum* Reinke & Berthold, virus uvijenosti lista krumpira, virus krumpira A, virus krumpira M, virus krumpira S, virus krumpira X i virus krumpira Y.

2. Na klicama nema simptoma bolesti crne noge.

3. Klice imaju dostatan sortni identitet i sortnu čistoću.

4. Na klicama gotovo nema nedostataka koji utječu na njihovu kvalitetu i upotrebljivost kao sadni materijal.

ODJELJAK B

Zahtjevi koje mora ispuniti pravo sjeme krumpira

1. Sjeme ima dostatan sortni identitet i sortnu čistoću.

2. Bolesti i štetni organizmi koji smanjuju upotrebljivost sjemena svedeni su na najmanju moguću razinu.

3. Analitička čistoća, udio drugih biljnih vrsta i klijanje sjemena dostatni su za jamčenje kvalitete i upotrebljivosti kao pokusnog materijala.

PRILOG II.

ZAHTJEVI OZNAČIVANJA IZ ČLANKA 9.

A. Navod iz prvog stavka članka 9. „Gomolji sjemenskog krumpira uzgojeni iz pravog sjemena krumpira, privremeni pokus u skladu s pravilima i normama EU-a”.

B. Informacije iz drugog stavka članka 9.:

1. navod „Privremeni pokus u skladu s pravilima i normama EU-a”;
2. naziv nadležnog službenog tijela i odgovarajuće države članice ili njihovi inicijali;
3. registracijski broj ili broj odobrenja dobavljača;
4. ime proizvođača;
5. referentni broj serije;
6. vrsta, navedena barem pod svojim botaničkim imenom;
7. sorta;
8. količina (broj presadnica);
9. država članica proizvodnje;
10. navod „Klice uzgojene iz pravog sjemena krumpira”;
11. tretiranje, prema potrebi.

C. Informacije iz trećeg stavka članka 9.:

1. navod „Privremeni pokus u skladu s pravilima i normama EU-a”;
2. naziv nadležnog službenog tijela i odgovarajuće države članice ili njihovi inicijali;
3. naziv i adresa ili registracijska oznaka iz javnog registra dobavljača odgovornog za stavljanje oznake;
4. referentni broj serije;
5. vrsta, navedena barem pod svojim botaničkim imenom;
6. sorta;
7. država članica proizvodnje;
8. navod „pravo sjeme krumpira”;
9. deklarirana neto ili bruto masa ili deklarirani broj sjemena;
10. ako je navedena masa i upotrijebljeni su granulirani pesticidi, tvari za peletizaciju ili drugi kruti aditivi, priroda aditiva i približan omjer između mase čistog sjemena i ukupne mase.

PRILOG III.

PODACI KOJI SE TREBAJU UKLJUČITI U IZVJEŠĆE IZ ČLANKA 12.

1. broj registriranih osoba u skladu s člankom 8. stavkom 1.;

2. količina pravog sjemena krumpira, pokusnih klica i pokusnih gomolja stavljenih na tržište i, prema potrebi, država članica za koju su pravo sjeme krumpira, pokusne klice ili pokusni gomolji bili namijenjeni;

3. rezultati nadzora pravog sjemena krumpira s obzirom na analitičku čistoću, udio drugih vrsta i klijanje, te primijenjene metode analize i tolerancije;

4. podaci za određivanje primjerene veličine serije i veličine uzoraka za pravo sjeme krumpira, uključujući opise primijenjenih metoda uzorkovanja sjemena i tolerancija;

5. rezultati nadzora pokusnih klica u pogledu sortnog identiteta i sortne čistoće te primijenjene metode i tolerancije;

6. rezultati nadzora u pogledu sortnog identiteta i sortne čistoće gomolja i izobličenih gomolja;

7. rezultati nacionalnih usporednih pokusa;

8. procjena korisnika u pogledu zdravlja i kvalitete sjemenskog krumpira dobivenog od pravog sjemena krumpira;

9. analiza troškova i koristi na temelju koje se može zaključiti je li proizvodnja gomolja od pravog sjemena krumpira bolja alternativa proizvodnji sjemenskog krumpira.